

STROOM KRACHTIGE LEEROMGEVINGEN

RONDE 2: INBREKEN IN DE KLAS... Didactische praktijken ter ondersteuning van gelijke onderwijskansen in het LAGER ONDERWIJS

Hand-out: Screeningsinstrument 'omgaan met diversiteit' leerlingniveau

Er bestaan 3 instrumenten om leerkrachten en scholen te helpen om te werken aan de competentie 'Omgaan met diversiteit'. Op leerlingniveau hebben we de sleutelcompetentie 'omgaan met diversiteit' opgesplitst in 6 doelen. Bij elk doel werden een aantal subdoelen geformuleerd (om duidelijk te maken wat we onder elk doel verstaan).

Omgaan met diversiteit	Subdoelen
1. Diversiteit zien als een normaal fenomeen waar iedereen dagelijks in verschillende situaties mee te maken krijgt.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen kunnen gelijkenissen en verschillen tussen mensen aanduiden. • De leerlingen vinden het normaal dat er verschillen zijn tussen mensen (verschillende gezinsvormen, culturen, omgang...) • De leerlingen aanvaarden de ander zoals hij / zij is.
2. Vooroordelen en veralgemeningen waar mogelijk en wenselijk vermijden; zich bewust zijn van elke vorm van discriminatie.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen zijn zich bewust van eigen veralgemeningen/vooroordelen. • De leerlingen weten wat vooroordelen en veralgemeningen zijn. • De leerlingen kunnen vooroordelen en veralgemeningen herkennen. • De leerlingen proberen om vooroordelen te vermijden. • De leerlingen weten wat discriminatie is. • De leerlingen kunnen vormen van discriminatie herkennen. • De leerlingen vermijden zelf te discrimineren / discriminerende uitspraken te doen.
3. Gebeurtenissen, contexten en personen vanuit verschillende perspectieven bekijken	<ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen kunnen verschillende perspectieven herkennen. • De leerlingen kunnen verschillende perspectieven innemen. • De leerlingen kunnen zich inleven in een ander perspectief. • De leerlingen weten wat hun eigen perspectief is en kunnen hun perspectief uiten.

4. Functioneren in verschillende contexten, steeds wisselende omstandigheden en nieuwe situaties.	<ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen passen hun gedrag aan aan een nieuwe situatie. • De leerlingen passen hun gedrag aan aan de persoon met wie ze interageren. • De leerlingen gaan goed om met nieuwe situaties. • De leerlingen hebben weinig moeite met nieuwe groepen, andere situaties, nieuwe methodes, etc.
5. Kiezen voor dialoog en samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen zijn bereid om met iedereen samen te werken. • De leerlingen luisteren naar elkaar. • De leerlingen reageren actief en constructief op ideeën van anderen. • De leerlingen zijn bereid om te onderhandelen en groepsbeslissingen te aanvaarden om tot een gezamenlijk resultaat of oplossing te komen.. • De leerlingen werken samen aan een gemeenschappelijk doel. • De leerlingen laten hun eigen mening op een tactvolle manier horen.
6. Leren van andermans visies, ervaringen en competenties	<ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen vragen aan anderen hulp. • . • De leerlingen kunnen tegen kritiek. • De leerlingen willen leren van andere leerlingen. • De leerlingen weten dat iedereen iets kan en niemand alles. • De leerlingen leren graag bij. • De leerlingen vragen naar meningen van anderen.

Bij elk doel zijn er:

- **Activiteiten** (om na te gaan in welke mate de leerlingen het doel beheersen)
- **Observatielijsten** (hoe kun je het doel in de dagelijkse praktijk observeren?) Opm. niet enkel in de klas, ook op speelplaats, tijdens uitstappen, ...
- **Evaluatieschema's** (als leidraad om te evalueren)
- Voorgestelde **acties** om te werken aan het doel. (verwijzingen naar screeningsinstrument leerkracht, materialen, activiteiten en andere links, ...)

•

Doelen	Subdoelen	Activiteit	Observatie / Evaluatie	Analyse	Acties
2. Vooroordelen en veralgemeningen waar mogelijk en wenselijk vermijden; zich bewust zijn en zich onthouden van elke vorm van discriminatie.	<p>De leerling weet wat vooroordelen en veralgemeningen zijn.</p> <p>De leerling kan vooroordelen en veralgemeningen herkennen.</p> <p>De leerling probeert vooroordelen te vermijden.</p> <p>De leerling weet wat discriminatie is.</p> <p>De leerling kan vormen van discriminatie herkennen.</p> <p>De leerling vermijdt zelf te discrimineren/discriminerende uitspraken te doen.</p>	Stellingenspel	Mogelijkheden en tips.	Analyse van de resultaten: hoe doen je leerlingen het?	Links met screeningsinstrument leerkracht, activiteiten, materiaal & andere links.

Voor meer tips en meer informatie om te werken aan de competentie 'Omgaan met diversiteit' en het creëren van een krachtige leeromgeving, verwijzen we naar de **instrumenten 'Omgaan met diversiteit'** (http://www.steunpuntgok.be/lager_onderwijs/materiaal/screeningsmateriaal/themaspecifiek.aspx) en naar de materialen op de website van **Steunpunt GOK** (www.steunpuntgok.be).